

ÅLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

1960

N:o 6—10

Innehåll: N:o 6. Landskapslag om bostadsproduktion.
N:o 7. Landskapslag om ändring av landskapslagen angående stämpelskatt i landskapet Åland.
N:o 8. Landskapslag om ändring av landskapslagen angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland.
N:o 9. Landskapslag om samarbete mellan kommuner.
N:o 10. Landskapslag om ändring av landskapslagen angående Ålands lyceum.

N:o 6

LANDSKAPSLAG

om bostadsproduktion.

Föredragen för Republikens President den 26 februari 1960.

Utfärdad i Mariehamn den 3 mars 1960.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden

1 §.

För att främja en socialt ändamålsenlig bostadsproduktion, avhjälpa bostadsbristen och förbättra bostadsförhållandena i Mariehamns stad samt i tätorter på landsbygden i landskapet Åland skall i landskapets inkomst- och utgiftsstat för åren 1960—63 upptagas reservationsanslag, som till proportionen och behovet av ökade bostäder motsvara för samma ändamål i riket beviljade anslag.

Med tätort på landsbygden avses område, som reglerats genom byggnadsplan eller underkastats utomplansbestämmelser eller byggnadsförbud.

2 §.

För i 1 § nämnd bostadsproduktion

kunna beviljas i denna landskapslag avsedda bostadslån, tilläggs lån, bostadsaktielån och bostadsgarantier samt familjebostadsbidrag för nedbringande av mindre bemedlade flerbarnsfamiljers boendekostnader.

Landskapsstyrelsen må under åren 1960—1963 ställa bostadsgarantier till ett sammanlagt belopp om högst 20 miljoner mark.

3 §.

I 2 § avsedda lån och bostadsgarantier samt familjebostadsbidrag kunna under i denna lag nämnda förutsättningar och villkor beviljas enskild person med åländsk hembygdsrätt, kommun och församling i landskapet, sammanslutning av byggare, vilka samtliga innehava åländsk hembygdsrätt, bostadsaktiebolag, vars samtliga aktionärer äro i besittning av åländsk hembygdsrätt, ävensom bolag och andelslag samt förening, vilka hava hemort i landskapet och vilkas styrelser bestå av per-

soner, vilka samtliga innehava åländsk hembygdsrätt.

4 §.

Ledningen av i denna lag nämnd bostadsproduktion och annan verksamhet samt beviljandet av här avsedda lån, bostadsgarantier och familjebostadsbidrag tillkommer Ålands landskapsstyrelse, som sig till biträde äger tillsätta en kommission av sakkunniga. Kommissionen äger bereda alla frågor rörande bostadsproduktionen och beviljandet av ifrågavarande lån, bostadsgarantier och familjebostadsbidrag. Arvode för medlemmarna i kommissionen fastställs av landskapsstyrelsen.

5 §.

Landskapsstyrelsen skall i sin verksamhet särskilt sträva till att främja uppförande av sådana hyreshus, vilkas bostäder huvudsakligen äro avsedda att tillgodose mindre bemedlade personers bostadsbehov.

Landskapsstyrelsen må vid beviljandet av i denna lag avsedda lån tillämpa översta gränser beträffande bostädernas storlek, inrednings- och kvalitetsstandard samt övriga på boendekostnaderna inverkan omständigheter.

6 §.

Bostadslån beviljas för att få tillstånd bostäder, vilka med hänsyn till läge, planlösning, teknisk konstruktion och inredning äro socialt ändamålsenliga och för vilka boendekostnaderna äro skäligen.

Bostadslån beviljas endast om det är ekonomiskt behövt och ur samhällets synpunkt ändamålsenligt att stödja de personer, vilkas bostadsbehov lånet avser att avhjälpa.

7 §.

Bostadslån må beviljas för uppförande eller utvidgning av egnahemshus, bostadsaktiebolagshus och hyreshus. Därjämte må bostadslån beviljas för uppförande eller utvidgning av sådan fristående värmecentral och annan för underhållet avsedd byggnad,

som huvudsakligen användas för ett eller flere bostadshus.

Förutsättning för beviljande av bostadslån är, att landskapsstyrelsen för byggnaden godkänt ritningar, byggnadsbeskrivning, anskaffningsvärde samt finansierings- och ekonomiplan.

För utvidgning av bostadsbyggnad eller bostadsbyggnadsgrupp må bostadslån beviljas, om utvidgningen medför ökat bostadsutrymme och om den utvidgade byggnaden eller byggnadsgruppen fyller de bestämmelser, som stadgas för nybygge.

För fortsättande av halvfärdigt bygge må bostadslån beviljas, om landskapsstyrelsen i förväg beviljat tillstånd till påbörjande av byggnadsarbetena eller på synnerliga skäl anser beviljande av lån vara av nöden.

8 §.

Vid godkännandet av anskaffningsvärdet för byggnadsföretag beaktas byggnads- och tomtkostnaderna jämte nödigbefunna allmänna kostnader.

Tomt för i denna lag avsedd byggnad skall vara reserverad huvudsakligen för bostadsändamål.

9 §.

För uppförande av egnahemshus och bostadsaktiebolagshus beviljat bostadslån må utgöra högst 40 % av det godkända anskaffningsvärdet, och lånet må jämte före detsamma med bättre förmånsrätt möjligen intecknade lån stiga till högst 90 % av ifrågavarande värde.

Bostadslån för uppförande av hyreshus må utgöra högst 60 % av det godkända anskaffningsvärdet, och lånet må jämte före detsamma med bättre förmånsrätt möjligen intecknade lån stiga till högst 95 % av ifrågavarande värde.

Beträffande storleken av samt förmånsrätten för bostadslån, som beviljas för utvidgning samt för värmecentral eller annan för underhållet avsedd byggnad, skall tillämpas vad i 1 och 2 mom. är stadgat.

10 §.

Lägenhetsarealen för bostad i hus, som skall uppföras med tillhjälp av bo-

stadslån, må uppgå till högst 100 kvadratmeter.

Utgöres byggnad eller del av byggnad av kollektivbostad, räknas lägenhetsarealen för däri ingående bostäder sålunda, att de enskilda rummens areal ökas med en proportionell andel av de gemensamma utrymmenas lägenhetsareal.

Vid beräkandet av i denna paragraf avsedda lägenhetsarealer beaktas icke i källare eller på vind befintliga utrymmen.

11 §.

I bostadsaktiebolagshus, i hyreshus eller i husgrupp, som skall uppföras eller utvidgas med stöd av bostadslån, bör minst 75 % av den sammanlagda lägenhetsarealen vara reserverad till bostäder. Lägenhetsarealen för de utrymmen, som reserverats för invånarnas gemensamma användning, hänföres till den till bostäder hörande delen.

I bostadsaktiebolag bör i bolaget tillhörig byggnad eller byggnadsgrupp minst 65 % av lägenheternas sammanlagda lägenhetsareal vara reserverad till bostäder för aktieägarna.

Lägenhetsarealen beräknas enligt bestämmelserna i 10 §.

12 §.

Bostadslån må beviljas 1) kommun, kommunalförbund, församling, förening, stiftelse, andelslag, aktiebolag och försäkringsanstalt för uppförande eller utvidgning av hyreshus, värme-central och för underhållet avsedd byggnad, 2) bostadsaktiebolag för uppförande eller utvidgning av bostadsaktiebolagshus samt 3) enskild person för uppförande eller utvidgning av egnahemshus.

2 kap.

Om egnahemshus

13 §.

Egnahemshus, som uppföres eller utvidgas med stöd av bostadslån, må omfatta högst två lägenheter, vilka användas som bostäder och av vilka den ena bör bestå av åtminstone två rum och kök.

14 §.

Bostadslån för uppförande eller utvidgning av egnahemshus må beviljas endast på ansökan av kommun.

Då kommun vidare utlånar erhållna lånemedel, må för låntagare icke uppställas ofördelaktigare ränte-, amorterings- eller andra lånevillkor än kommunen själv nödgas ikläda sig gentemot landskapet.

15 §.

Ägare av egnahemshus bör själv bo i det med stöd av bostadslån uppförda egnahemshuset. Kommunalmyndighet, som handlägger angelägenheter rörande egnahemslån, må likväl bevilja ägaren tillstånd, att för viss tid, dock högst ett år, upplåta sin bostad till bostad åt annan, om tillståndet begäres på grund av ägarens tillfälliga bortflyttning från orten eller av annan giltig orsak. För beviliande eller förlängande av dylikt tillstånd för längre tid än ovan nämnts, bör landskapsstyrelsens samtycke erhållas.

Vid uthyrning av bostadslägenheter i egnahemshus skall i 1 mom. avsedd myndighet övervaka, att hyra, som uppbäres av hyresgäst, är skälig.

16 §.

Bostadslån, som beviljats för egnahemshus, må överföras på annan person, därest icke landskapsstyrelsen på synnerliga skäl annorlunda beslutar, endast i fall landskapsstyrelsen före undertecknandet av överlåtelsehandlingen rörande egnahemshuset samtyckt till överföringen. Samtycke till överföring må gälla hela det oguldna lånet eller del därav.

Har äganderätten till egnahemshus genom låntagarens död övergått till hans dödsbo, må bostadslånet överföras till dödsboet på villkor att minst en delägare i boet bor i nämnda egnahemshus.

17 §.

Utöver bostadslån må åt sådan ägare av egnahemshus, som befinner sig i svag ekonomisk ställning, tilläggsån beviljas för uppförande av egnahemshus. Storleken av tilläggsån utgör 10 %

av det godkända anskaffningsvärdet. Tillägglånet och bostadslånet må jämte före dem med bättre förmansrätt till äventyrs intecknade lån uppgå till högst 90 % av sagda värde.

Ansökan om i 1 mom. nämnt lån bör göras samtidigt med ansökan om bostadslån. Beträffande tillägglån skall i tillämpliga delar lända till efterrättelse, vad om bostadslån för egnahemshus är stadgat.

18 §.

Vad i 94 § landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) och 93 § landskapslagen om kommunalförvaltning i Mariehamn (22/48) är stadgat om underställande av kommuns fullmäktigbeslut angående upptagande av lån, skall icke tillämpas på fullmäktiges beslut angående upptagande av i detta kapitel avsedda lån.

3 kap.

Om bostadsaktiebolagshus

19 §.

Bolagsordningen för bostadsaktiebolag, som avses i denna lag, bör jämte de bestämmelser, som enligt lagen om bostadsaktiebolag böra intagas däri, upptaga följande bestämmelser, såframt ej landskapsstyrelsen på synnerliga skäl annat medgiver.

1. I bostadsaktiebolag må endast person, som innehar åländsk hembygdsrätt, vara aktieägare. Därtill må den kommun, som utgör bolagets hemort, ävensom med landskapsstyrelsens samtycke offentlighetsrättsliga och enskilda samfund vara delägare i bostadsaktiebolag. Med undantag för dem, som enligt landskapsstyrelsens föreskrift förbundit sig att överlåta sina aktier åt bostadsbehövande, må envar enskild person, som är aktieägare, äga endast de aktier, vilka berättiga till innehav av den bostad, som han använder såsom bostad för sig. Personer, som höra till samma hushåll, må äga endast till innehav av en lägenhet berättigande aktier.

2. Aktieägare bör nyttja den lä-

genhet han innehar till bostad för sig. Med tillstånd av bolagets styrelse äger aktieägare rätt att för viss tid, likväl för högst 1 år, upplåta sin bostad åt annan, dock ej åt annan aktieägare, om tillståndet begäres på grund av aktieägarens tillfälliga bortflyttning från orten eller av annan giltig orsak. För beviljande eller förlängande av dylikt tillstånd för längre tid än ovan nämnts bör landskapsstyrelsens samtycke erhållas. Aktieägare äge likaså rätt att på synnerliga skäl med tillstånd av bolagets styrelse upplåta ett eller flera rum, dock ej mer än hälften av boningsrummens antal, till bostad åt annan på viss tid och på villkor, att bolaget eller annan aktieägare icke därigenom förorsakas betydande olägenhet. Upplåtes del av bostad åt nedan i 5 punkten nämnda personer, eller åt personer, som erhålla underhåll av aktieägaren eller som höra till hans hushåll, erfordras icke tillstånd till upplåtelse. Vid meddelandet av tillstånd till uthyrning äger bolagets styrelse övervaka, att hyra, som uppbares av hyresgäst, är skälig.

3. Aktieägare må överenskomma om sammanslagning av lägenhet eller överföring av ett rum från en lägenhet till en annan genom överlåtande jämväl av motsvarande antal aktier, såvida bolagsstämman och landskapsstyrelsen giva sitt samtycke till sammanslagningen. Sammanslagningen må icke stå i strid med de stadganden angående bostädernas storlek, vilka ingå i denna lag. Då stadfästelse av ändring av bolagsordningen i berört avseende erhållits, skall avskrift därav tillställas landskapsstyrelsen.

4. Aktieägare, som ärnar överlåta aktie, skall därförinnan hembjuda den till bolagets styrelse. Hembud, som bringats bolagets styrelse till kännedom, må icke återtagas.

5. Överlåtes aktie åt aktieägarens make, bröstarvinge, adoptivbarn, broder, syster eller någondera av föräldrarna eller övergår den på grund av giftorätt, arv eller testamente och uppfyller mottagaren de krav, som ställas på aktieägare, tillkommer bolaget icke inlösningsrätt.

6. Hembjudes aktie bolagets styrelse eller har inlösningsrätt enligt bolagsordningen eljest uppstått, må bolaget utan minskning av sitt aktiekapital med därutöver influtna medel inlösa aktie, om även därefter minst 65 % av den sammanlagda lägenhetsarealen i den bolaget tillhöriga byggnaden är förbehållen aktieägarna till bostäder. Aktie, som sålunda blivit av bolaget inlöst, skall genast makuleras och utgör lägenhet, till vars innehav den aktie, som makulerats, berättigat, därefter en omedelbart till bolagets förfogande stående hyreslägenhet. Utöver bolagets styrelse icke sin inlösningsrätt inom 14 dagar från det hembudet mottogs, har den kommun, där bolaget har sin hemort, därefter förköpsrätt till aktien. Därvid skall bolagets styrelse inom förenämnda termin underrätta kommunen om hembudet och till meddelandet foga uppgift om den nedan i punkt 8 nämnda löseskillingen samt avskrift av uträkningen för dess bestämmande, vilken bör göras på av landskapsstyrelsen fastställd blankett. Har kommunen icke inom 60 dagar från det den mottagit förenämnda meddelande, underrättat bolaget om att den är beredd begagna sig av sin förköpsrätt och var köpeskillingen kan lyftas, må aktien fritt överlåtas med beaktande av vad i punkt 1 är sagt. Har bolagets styrelse av kommunen erhållit kännedom om förköpsrättens utövande, skall den därom omedelbart meddela aktiens överlåtare.

7. Löseskillingen för aktie bestäms av bolagets styrelse. Löseskillingen bör uppgå till beloppet av bolagsandelen. Vid beräkningen av bolagsandelen skall värdet av bolagets fastighet uppskattas enligt prisnivån vid den tid, då hembudet gjordes, med beaktande av de förändringar i anskaffningskostnaderna, som enligt officiella byggnadskostnadsindex inträffat, sedan huset eller husgruppen blev färdig, och med beaktande därutöver av nödigbefunnen skälig minskning i byggnadens värde ävensom förbättringar av fastigheten. Till bolagsandelen värde må läggas en av bolagets

styrelse skälig befunnen ersättning för särskilda förbättringar på lägenheten samt härifrån avdragas den kostnadsandel, som erfordras för lägenhetens försättning i det skick, vari den befann sig, då överlåtaren inflyttade, med frånseende av naturligt slitage. Lägenhetens skick konstateras vid syn, som förrättas av bolagets styrelse.

8. Utöver kommun i punkt 6 nämnd inlösningsrätt, är aktiens inköpspris detsamma som den av bolagets styrelse bestämda löseskillingen. Nöjes överlåtare eller kommun, som begagnar sig av sin förköpsrätt, icke åt den av bolagets styrelse bestämda löseskillingen skall denna, sedan landskapsstyrelsen givit sitt utlåtande därom, enligt de i punkt 7 nämnda grunderna bestämmas av underrätten på den ort, där bolaget har sin hemort.

9. Har aktie i bolaget övergått till person, som redan är aktieägare i bolaget, eller till person, som icke kan vara aktieägare, skall bolagets styrelse förplikta den nye ägaren att inom viss tid, som icke må understiga 3 månader och ej heller överstiga 1 år, överlåta sin aktie, eller, då fråga är om förutvarande aktieägare, den tidigare förvärvade eller nu anskaffade aktien åt sådan person, som kan vara aktieägare i bolaget. Uppfylles icke förpliktelsen inom föreskriven tid, äger bolagsstämman befogenhet att taga lägenheten i bolagets vård.

10. Har aktieägare upplåtit sin lägenhet eller del därav åt annan i strid med bestämmelserna i 1, 2 och 3 punkterna, äger bolagsstämman rätt att taga lägenheten i bolagets vård.

11. Överlåter aktieägare aktie utan att hembjuda den till inlösen eller inköp såsom i 4 och 6 punkterna är föreskrivet eller övergår aktie till aktieägare i bolaget eller annan person än sådan, som uppfyller de villkor, som gälla för aktieägare, uppstår inlösningsrätt och kommuns förköpsrätt vid den tidpunkt, då mottagaren anmäler aktien för registrering i sitt namn. Vid konkurs- och utsokningsförfarande samt vid pants omvandlande i penningar uppstår inlösningsrätt och kommuns förköpsrätt vid den tidpunkt, då

mottagaren anmäler aktien för registrering i sitt namn.

12. Överlåtelse av aktie skall inom 30 dagar, räknat från överlåtelsen, anmälas till registrering, och må bolagets styrelse, om dylik anmälan försummas och aktien icke före överlåtelsen hembjudits, utöva sin inlösningsrätt oberoende av den i punkt 6 nämnda terminen samt bolagsstämman vid behov taga lägenheten i bolagets vård. Utövar bolagets styrelse icke sin inlösningsrätt, äger kommunen förköpsrätt såsom i punkt 6 är föreskrivet.

13. Har bolaget omedelbart till sitt förfogande stående bostadslägenheter, skall hyresbelopp, som för dessa uppbäres, underställas landskapsstyrelsen för godkännande.

20 §.

I ovan i 19 § avsedd bostadsaktiebolags bolagsordning må icke ingå bestämmelse, enligt vilken aktieägare skulle äga rätt att inlösa aktie, som byter ägare.

21 §.

Har kommun begagnat sig av sin i 19 § nämnda förköpsrätt, är den pliktig att omedelbart och senast inom 60 dagar från köpet överlåta aktien åt sådan bostadsbehövande, som kan vara aktieägare i bolaget. I överlåtelsepriset må jämte köpeskillingen inbegripas de av köpet föranledda verkliga kostnaderna.

22 §.

Enskild person, som för tillgodoseende av sitt bostadsbehov tecknat till innehav av viss lägenhet berättigande aktier, skall därtill utverka landskapsstyrelsens samtycke.

Har annan delägare i bostadsaktiebolag tecknat aktier, som berättiga till innehav av en eller flera lägenheter, äger han enligt landskapsstyrelsens föreskrift överlåta dem åt bostadsbehövande enskilda personer, som landskapsstyrelsen godkänt.

23 §.

Enskild person, som befinner sig i svag ekonomisk ställning, må beviljas

bostadsaktielån för anskaffande av till innehav av bostadslägenhet berättigande aktier i bostadsaktiebolag, som erhållit lån enligt denna lag. Storleken av bostadsaktielån utgör högst 10 % av det för lägenhetens del beräknade godkända anskaffningsvärdet. Bostadsaktielånet och den på lägenhetens del beräknade andelen av bolagets totala kredit må icke överstiga 90 % av det för lägenhetens del beräknade godkända anskaffningsvärdet.

Ansökan om bostadsaktielån skall göras hos landskapsstyrelsen, innan det med stöd av bostadslån uppförda huset blivit färdigt.

Vid fastställandet av bostadsaktielånets storlek skall såsom för lägenhetens del beräknat anskaffningsvärde anses högst en så stor andel av hela fastighetens godkända anskaffningsvärde, som lägenhetens lägenhetsareal utgör av fastighetens samtliga lägenheters sammanlagda lägenhetsareal med undantag dock för i källaren och på vinden befintliga utrymmen.

4 kap.

Om hyreshus

24 §.

Den, som erhållit bostadslån för uppförande eller utvidgning av hyreshus, är pliktig att följa av landskapsstyrelsen fastställda medelmaximihyror. Vid bestämmande av dessa bör landskapsstyrelsen beakta mot godtagbar uppskattning svarande förvaltnings- och kapitalutgifter för fastigheten samt av denna erhållna intäkter. Förslå intäkterna av fastigheten icke till täckande av utgifterna för den eller överstiga de dem, bör erforderlig utjämning ske i samband med fastställande av de hyror, som framdeles skola bäras upp.

Då ändamålsenlighetsskäl det förutsetta, må landskapsstyrelsen på husägarnas ansökan förenhetliga medelmaximihyrorerna för flere hyreshus sålunda, att vid bestämmandet av dessa beaktas för alla fastigheter gemensamma förvaltnings- och kapitalutgifter samt intäkter. För handhavandet av

dessa uppgifter må ägarna till hyreshus grunda ett särskilt organ.

5 kap.

Om värmecentral och för underhållet avsedd byggnad

25 §.

För uppförande eller utvidgning av fristående värmecentral och annan för underhållet avsedd byggnad må bostadslån beviljas, om uppvärmingen och underhållet av samt bostadsservicen för ett eller flera bopingshus på detta sätt genomförd anses ändamålsenlig.

Bostadslån för uppförande eller utvidgning av fristående värmecentral och för underhållet avsedd byggnad må beviljas endast i det fall, att med avseende å byggnadsvolymen huvuddelen av de hus, för vilka dylik värmecentral och för underhållet avsedd byggnad blivit uppförd, utgöres av med stöd av bostadslån uppförda bopingshus.

6 kap.

Om familjebostadsbidrag

26 §.

Mindrebemedlad flerbarnsfamilj, som bor i såsom familjebostad godkänd hyreslägenhet i hus, vilket blivit färdigt efter den 1 januari 1946, må i form av hyresnedsättning beviljas familjebostadsbidrag. Bidraget utgör så många tiotal procent av den godkända hyran, som det i familjen finnes barn att försörja, dock högst 70 %.

Beloppet av den hyra, som utgör grund för bidragets beräkning, godkänner landskapsstyrelsen, som äger fästa avseende vid dess skälighet.

27 §.

Mindrebemedlad flerbarnsfamilj, som bor i densamma tillhörigt och enbart såsom familjens egen bostad använt egnahemshus, för vars uppförande efter den 1 januari 1946 beviljats egnahemslån eller lån enligt landskapslagen den 29 november 1949 om bo-

stadslån, -garantier och -bidrag i landskapet Åland (30/49), landskapslagen den 30 juni 1954 om bostadsproduktionen i landskapet Åland (23/54) eller denna lag, må beviljas familjebostadsbidrag. Storleken av detta bidrag bestämmes genom uppskattning av familjens årliga boendekostnader, av vilka familjebostadsbidraget utgör så många tiotal procent, som det i familjen finnes barn att försörja, dock högst 70 %. Bidraget må icke uppgå till mera än sammanlagda beloppet av den årliga räntan och amorteringen på det lån, som landskapsstyrelsen beviljat.

Vid fastställandet av de årliga boendekostnaderna enligt 1 mom. bör landskapsstyrelsen beakta godtagbara förvaltnings- och kapitalutgifter.

28 §.

Ökas antalet barn, som skall försörjas, ökas familjebostadsbidraget i motsvarande mån från och med närmast följande kalendermånad, och minskas antalet, minskas familjebostadsbidraget i motsvarande mån efter förloppet av tre månader från och med den kalendermånad, som följer närmast på den, då förändringen i antalet barn inträffat.

29 §.

Familjebostadsbidrag, som beviljats mindre bemedlad flerbarnsfamilj, bopostad i såsom familjebostad godkänd hyreslägenhet, utbetalas åt familjeförsörjaren kvartalsvis under påföljande kalendermånad. Vid ansökan om familjebostadsbidrag bör till ansöknings bifogas utredning om, att hyran för den tid, för vilken bidrag sökes, till fullt belopp erlagts till fastighetens ägare.

Finnes i hyreshus flere familjer, som erhålla familjebostadsbidrag, må på fastighetsägarens anhållan bidragen dock erläggas till fastighetens ägare såsom i 1 mom. sagts. Ägare till dylik fastighet må icke av de till familjebostadsbidrag berättigade familjerna uppbära den del av hyran, som motsvarar familjebostadsbidraget.

Har familjebostadsbidrag beviljats ägare av egnahemshus, är denna

skyldig att till kommunen och kommunen att till landskapsstyrelsen inbetala endast den del av den till betalning förfallna räntan och amorteringen på egnahems- eller bostadslånet, varmed dessa överstiga det familjebostadsbidrag, som fastställts att utgå för en halvårsperiod. Föreligger förutsättningar för förordnande om att egnahems- eller bostadslånet skall återbetalas till landskapet, upphör erläggande av familjebostadsbidrag.

30 §.

Familjebostadsbidrag erlægges endast genom förmedling av kommun på grund av ansökan, som inlämnas till landskapsstyrelsen. Ansökan om familjebostadsbidrag för mindre bemedlad flerbarnsfamilj, som bor i hyreshus, skall tillställas landskapsstyrelsen före utgången av varje kvartal, och ansökan om familjebostadsbidrag för ägare av egnahemshus varje halvår före den 1 juni och 1 december.

31 §.

Med flerbarnsfamilj avses i denna landskapslag familj med minst tre i hemmet boende barn under sexton år, som familjen äger försörja. Invalids familj kan efter prövning beviljas familjebostadsbidrag, om i familjen finnas minst två barn av ovannämnt slag. Lag samma vare, då fråga är om familj, som består av minst två minderåriga barn och dessas enda försörjare.

Till barn, som skall försörjas, hänförs jämväl adoptivbarn samt fosterbarn, vilket familjen utan ersättning varaktigt försörjer. Som sådant barn betraktas även icke arbetsfört barn, som fyllt sexton år, samt barn, vars skolgång eller studier fortgå och som fyllt sexton, men icke tjugo år.

Såsom mindre bemedlad anses i denna landskapslag familj, som icke har förmögenhetsskatt underkastad egendom, och om det antal skattören, som vid senast förrättade kommunaltaxering påförts i samma hushåll boende familjemedlemmar, sammanlagt icke överstiger det av landskapsstyrel-

sen med beaktande av ortens dyrhet fastställda maximiantalet skattören. Där familjens ekonomiska ställning, sjukdom, som drabbat föräldrarna eller någondera av dem, eller annan särskild orsak sådant påkallar, kan familjebostadsbidrag beviljas enligt prövning, ändå att antalet skattören överstiger det på ovannämnda sätt fastställda beloppet.

Familjebostadsbidrag erlægges icke till familj, som fortgående erhåller sin huvudsakliga utkomst i form av socialvård.

7 kap.

Om bostadsgaranti

32 §.

För lån, som erhålles av offentlig tillsyn underkastad penninganstalt och som i avseende å företrädesrätt motsvarar bostadslån, må landskapsgaranti lämnas för den del av lånet, som överstiger 50 % av det godkända anskaffningsvärdet. För lån, som beviljats med bostadsgaranti, gäller härvid i tillämpliga delar, vad om bostadslån stadgas.

33 §.

Bostadsgaranti må beviljas endast, om ränte-, amorterings- och övriga villkor för det lån, som garantin är avsedd att utgöra säkerhet för, prövas skäligen.

8 kap.

Om lånevillkoren för bostadslån och andra lån

34 §.

Bostadslån må beviljas endast om räntorna och amorteringarna samt övriga lånevillkor för intecknade lån med bättre förmånsrätt än detta prövas skäligen.

Har lån med bättre förmånsrätt än bostadslån beviljats av annan än bank-, försäkrings- eller kreditinrättning eller av kommun, gäller som villkor för erhållande av bostadslån, att i skuldebrevet för ett sådant lån inrymmts en bestämmelse om att lånet icke från

långgivarens sida utan landskapsstyrelsens samtycke må uppsägas till betalning av annan orsak än att låntagaren försummat att sköta lånet i enlighet med vad som överenskommits. Har kredit dock givits endast för byggnadstiden behöver sagda bestämmelse icke inrymmas vid lånevillkoren.

35 §.

Bostadslån må utbetalas till låntagaren redan under byggnadstiden, om till säkerhet för lånet fastställts in-teckning och låntagaren antingen medelst av byggnadsinspektionsmyndighet utfärdat intyg eller på annat tillförlitligt sätt ådagalägger, att byggnadsarbetet befinner sig i sådant skede, att fastighetens värde i tillräcklig mån motsvarar det sammanlagda beloppet av i denna, med bättre förmånsrätt än bostadslånet in-tecknade, redan lyftade lån, ökat med den del av bostadslånet, som utbetalats eller om vars utbetalning anhållits, eller ock för byggnads-skedet ställer annan godtagbar säkerhet

Villkor för bostadslånets utbetalande redan under byggnadstiden är lika-så, att kreditgivare, som under byggnadstiden innehar in-tecknade skuldebrev med bättre förmånsrätt än bostadslånet, förbundet sig att icke överlåta dem utan landskapsstyrelsens samtycke.

För uppförande av egnahemshus beviljat bostads- och tilläggs-lån må utbetalas till den kommun, som förmedlar lånet, mot av densamma utgivet skuldebrev. Kommunen må under ovan i 1 och 2 mom. nämnda förutsättningar utbetala lån till låntagare redan under byggnadstiden.

Har dröjsmål med lantmäteriförrättning eller annan giltig orsak utgjort hinder för erhållande av in-tecknings-säkerhet, som förutsättes i 37 §, må bostadslån interimistiskt beviljas även mot annan säkerhet, som kommunen finner tillfyllest, dock för högst 3 år, därest landskapsstyrelsen icke på synnerliga skäl beviljar förlängning av sagda tid.

36 §.

Bostadslån må icke utbetalas till bo-

stadsaktiebolag, förrän utredning företetts om att bolagets aktiekapital eller en sådan del av aktiekapitalet, som motsvarar minst 10 % av det för fastigheten godkända anskaffningsvärdet, blivit inbetalt.

37 §.

Till säkerhet för återbetalningen av bostadslån och i 17 § avsett tilläggs-lån skall in-teckning fastställas. Är låntagaren kommun, fordras icke in-teckningssäkerhet.

Kan in-teckningssäkerhet för återbetalningen av bostadslån för uppförande av egnahemshus och för i 17 § avsett tilläggs-lån icke erhållas, må lånen beviljas temporärt även mot annan säkerhet, som är att anse som tillräcklig.

Till säkerhet för återbetalningen av ovan i 23 § avsett bostadsaktielån böra aktiebrev tagas i pant.

38 §.

Ränta på bostadslån skall erläggas från det lånet eller del därav lyfts.

Amorteringen av bostadslån för egnahemshus begynner från och med det kalenderår, som följer närmast efter det tre år förflutit från det lånet börjat lyftas.

Amorteringen av bostadslån för bostadsaktiebolagshus eller hyreshus begynner från och med det kalenderår, som följer närmast efter det två år förflutit från det lånet börjat lyftas.

39 §.

Ränta och amortering på bostads-lån erlägges årligen inom juni och december månader.

Vid fastställandet av återbetalningsplan för bostadslån må landskapsstyrelsen bestämma att återbetalningen skall verkställas medelst lika stora eller varierande avbetalningar.

Erlägges icke ränta eller amortering inom förloppet av den i 1 mom. nämnda tiden, skall på lånets oguldna belopp, från förfallodagen till dess full betalning erlägges, betalas moraränta, beräknad efter 2 % om året, dock minst 12 % av den förfallna räntans och amorteringens belopp.

Låntagaren äger rätt att utan uppsägning återbetala även större belopp än den fastställda amorteringen.

40 §.

Lånetiden för bostadslån skall fastställas med hänsyn till hållbarheten av byggnadsmaterialet för byggnaden, dock icke till mer än 45 år, om byggnaden i huvudsak är uppförd av tegel, betong eller annat därmed jämförligt hållbart byggnadsmaterial, och icke till mer än 33 år, om byggnaden är uppförd av mindre hållbart byggnadsmaterial.

41 §.

Tilläggs- och bostadsaktielån skall återbetalas till landskapet efter 10 år från det lånet har börjat lyftas, ifall icke landskapsstyrelsen med beaktande av låntagarens inkomster, förmögenhet, arbetsförmåga och familjeförhållanden på låntagarens ansökan beslutat, att lånet härefter skall amorteras inom 10 år eller kortare tid.

Ansökan om förlängning av återbetalningstiden skall göras hos landskapsstyrelsen senast 6 månader före det tionde låneårets utgång, om landskapsstyrelsen icke på synnerliga skäl annat medgiver.

Vad i 39 § stadgats om betalningstid för ränta och amortering samt moraränta skall lända till efterrättelse även beträffande tilläggs- och bostadsaktielån.

42 §.

Ränta på bostadslån uppbäres enligt samma procentsatser, som härför fastställts i riket. Landskapsstyrelsen äger rätt att ändra räntesatsen för bostadslån enligt bestämmelserna i riket.

Landskapsstyrelsen har rätt att höja den ränta, som enligt 1 mom. skall uppbäras, till 12 procent, då förutsättningar finnas för att bestämma lånets återbetalning till landskapet.

I 17 § avsedda tilläggs- och i 23 § avsedda bostadsaktielån löpa 10 år utan ränta. För återbetalningstiden uppbäres för dem den ränta, som löper för motsvarande bostadslån.

43 §.

I skuldebrevet rörande bostadslån

böra intagas bestämmelser, enligt vilka lånet må i sin helhet eller till en del bestämmas att återbetalas:

1) om betalning av ränta eller amortering fördröjes längre tid än 2 månader från förfallodagen;

2) om brandförsäkring av en eller annan orsak bringas att upphöra eller får förfalla eller om försäkring utan långgivarens samtycke uppsäges eller överföres från den försäkringsanstalt, i vilken den upptagits, till annan försäkringsanstalt;

3) om byggnaden eller förnödenheterna för byggnadstiden skadats genom brand och det skadestånd långgivaren är berättigad att lyfta icke förslår till betalning av lånet, med avseende å såväl kapital och ränta som andra avgifter;

4) om byggnaden vanvårdas eller användes så, att vid brandskada full ersättning därför icke erhålles, eller om långgivaren anser byggnadens värde ha till följd av vanvård eller av annan orsak i så hög grad nedgått, att säkerheten icke längre motsvarar det oguldna lånebeloppet;

5) om de förutsättningar och grunder, på vilka lånet beviljats, väsentligen förändrats;

6) om låntagaren vid ansökan om lånet eller eljest lämnat vilseledande uppgifter eller om fastigheten befinnes häfta för sådan fordran, avgift eller annan förmån med bättre förmånsrätt än det av landskapet beviljade lånet och varom långgivaren vid lånets beviljande icke varit medveten;

7) om låntagaren utan långgivarens samtycke säljer tomten eller därpå uppförd byggnad eller överför legorätten till tomten eller ett med avseende å sina gränser bestämt jordområde på tredjeman;

8) om låntagaren icke uppfyller i lånebeslutet fastställda lånevillkor;

9) om låntagaren försatts i konkurs;

10) om låntagaren icke inom föreskriven tid tillställer landskapsstyrelsen i denna lag nämnda redogörelser och meddelanden;

11) om bostadsaktiebolag, som erhållit bostadslån, icke tillställer landskapsstyrelsen ändring av bolagsord-

ning för godkännande, förrän anmälan för fastställelse av densamma göres hos handels- och industriministeriet; samt

12) om bolagsordningen för bostadsaktiebolag, som erhållit bostadslån, icke följes.

I det skuldebrev, som upprättas med låntagaren, skall jämväl intagas en bestämmelse, enligt vilken som pant givet skuldebrev, då bostadslånet förfaller till betalning, utan särskild uppsägning skall anses förfallet till betalning, oberoende av vad däri kan vara föreskrivet om betalningstiden.

44 §.

I skuldebrev rörande tilläggs lån skola i tillämpliga delar intagas de i 43 § nämnda bestämmelserna om bostadslån.

I skuldebrev rörande bostadsaktielån böra intagas bestämmelser, enligt vilka lånet må i sin helhet eller till en del bestämmas att återbetalas.

1) om betalning av ränta eller amortering fördröjes längre tid än 2 månader från förfallodagen;

2) om lägenhet vanvårdas eller dess värde av annan orsak prövas i så hög grad hava nedgått, att säkerheten icke längre motsvarar lånets belopp;

3) om låntagaren vid ansökan om lånet eller eljest lämnat vilseledande uppgifter;

4) om låntagaren överlåter till lägenhetens innehav berättigande aktie;

5) om låntagaren icke iakttagit i lånebeslutet fastställda lånevillkor;

6) om låntagaren försatts i konkurs.

I det skuldebrev, som upprättas med låntagaren, skall även intagas bestämmelse, enligt vilken tilläggs- och bostadsaktielån må bestämmas att till landskapet återbetalas, om för ifrågavarande fastighets uppförande beviljat bostadslån i sin helhet återbetalats eller bestämts att i sin helhet eller till en del till landskapet återbetalas.

9 kap.

Särskilda bestämmelser.

45 §.

I 12 § 1 mom. nämnt samfund skall

varje år senast inom 30 dagar efter det bokslutet blivit fastställt tillstålla landskapsstyrelsen till riktigheten bestyrkt avskrift därav och av revisionsberättelsen samt på blankett, som fastställts av landskapsstyrelsen, uppgjord redogörelse för bokslutet och förvaltningen, vilken innehåller uppgifter om kostnaderna och intäkterna för den med stöd av bostadslån uppförda fastigheten. Är ovan avsedd ägare till hyreshus icke skyldig att uppgöra bokslut, skall ägaren varje år före utgången av mars månad tillstålla landskapsstyrelsen på av denna fastställd blankett uppgjord redogörelse.

46 §.

Ändring av bolagsordningen för bostadsaktiebolag eller aktiebolag, som erhållit bostadslån, skall inom 30 dagar från det den godkänts av bolagsstämman och innan ändringen anmäls till handels- och industriministeriet underställas landskapsstyrelsen för godkännande.

47 §.

Vid övervakningen av bostadsproduktionsverksamheten enligt denna lag är av landskapsstyrelsen utsedd person berättigad att granska sådan fastighet, för vilken lån, bidrag eller garanti beviljats. Granskningen må omfatta även övrig egendom, räkenskapsböcker och andra handlingar, över vilka person, som erhållit lån, bidrag eller garanti råder. I detta syfte äger landskapsstyrelsen även rätt att erhålla nödiga upplysningar och handlingar.

48 §.

Beviljas i denna lag avsett lån på kommuns ansvar och genom dess förmedling, är kommunen skyldig att övervaka, att i samband med lånets beviljande uppställda villkor och föreskrifter iakttagas. I detta syfte är av kommunen förordnade personer berättigade att verkställa i 47 § avsedda inspektioner ävensom att i samband därmed erhålla nödiga upplysningar och handlingar.

49 §.

Medlem i landskapsstyrelsen, land-

skapsstyrelsens bostadskommission eller i kommunens styrelse eller av denna tillsatt kommitté och funktionär, som handhar kommuns i denna lag förutsatta uppgifter, må icke åt utomstående yppa i samband med utövandet av denna verksamhet erhålla uppgifter. Detsamma gäller även de andra personer, som förordnats att utföra i 47 och 48 §§ avsedda uppgifter.

50 §.

Skall till säkerhet för bostadslån erhållas inteckning i legorätten till tomt, lägenhet eller ett med avseende å sina gränser bestämt jordområde jämte därå uppförda byggnader, skall legoavtalet, som icke må innehålla resolutiva villkor, vara sådant, att legorätten utan jordägarens samtycke må överlåtas till tredjeman och att den återstående legotiden är minst 10 år längre än bostadslånets lånetid.

51 §.

Låntagare är under lånetiden pliktig att hålla byggnad, som uppförts med stöd av bostadslån, brandförsäkrad till fullt belopp.

Äger kommun hyreshus, för vilket bostadslån beviljats, må landskapsstyrelsen befria kommunen från i 1 mom. nämnd skyldighet.

52 §.

I förbindelse rörande bostadsgaranti bör intagas bestämmelse, enligt vilken landskapet icke ansvarar för skada, som kan uppstå för långivare på grund därav, att till säkerhet för lånet fastställd inteckning icke i tid förnyats, eller därav, att de belånade byggnaderna vid brand icke ha varit brandförsäkrade till fullt belopp.

53 §.

Uppgå boendekostnaderna i ett med stöd av bostadslån uppfört hus till så högt belopp, att de i väsentlig mån

Mariehamn, den 19 december 1959.

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON
talman

Evald Häggblom
vicetalman

Eliel Persson
vicetalman

överstiga boendekostnaderna i jämförbara hus, och blir erläggandet av dem ekonomiskt oskäligt betungande för låntagaren, må landskapsstyrelsen på låntagarens ansökan bevilja honom uppskov med erläggandet av amorteringar eller räntor eller båda under en tid av högst 5 år.

Förorsakas de höga boendekostnaderna i någon byggnad av dålig eller vårdslös skötsel av byggnaden eller dess ekonomi, må i 1 mom. nämnda lättnad icke beviljas.

54 §.

I beslut angående beviljande av bostadslån skall landskapsstyrelsen bestämma den tid, inom vilken byggnadsarbetena skola påbörjas och slutföras. Landskapsstyrelsen må på ansökan förlänga ovannämnda terminer.

55 §.

Närmare föreskrifter om tillämpningen av denna landskapslag meddelas vid behov av landskapsstyrelsen.

56 §.

Genom denna landskapslag upphäves landskapslagen den 30 juni 1954 om bostadsproduktionen i landskapet Åland (23/54). På bostadshus och andra byggnader, som finansierats med stöd av nämnda lag, skall denna lag härefter äga tillämpning.

Har beslut om bostadslån rörande för åren 1949—53 beviljade anslag av landskapsstyrelsen fattats, innan landskapslagen den 30 juni 1954 om bostadsproduktionen i landskapet Åland (23/54) trädde i kraft, skall ifråga om dylika lån samt beträffande sådana ändrings- och tilläggsbeslut, som till äventyrs efter den 1 januari 1954 fattats om dem, stadgandena i landskapslagen om bostadslån, -garantier och -bidrag (30/49) likväl lända till efterrättelse med undantag av stadgandena, som gällt ränta på bostadslån.

N:o 7

L A N D S K A P S L A G

om ändring av landskapslagen angående stämpelskatt i landskapet Åland.

Föredragen för Republikens President den 26 februari 1960.

Utfärdad i Mariehamn den 3 mars 1960.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 1 § landskapslagen den 18 april 1951 angående stämpelskatt i landskapet Åland (20/51) såsom följer:

1 §.

Uti ärenden, tillhörande Ålands landskapsförvaltning, skola bestämmelserna i rikets lag och verkställighetsförordning angående stämpelskatt gälla, dock sålunda, att stämpelskatten erlägges till landskapet samt att landskapsstyrelsen äger befogenhet

1) att fastställa formen och valörerna för landskapets stämpelmärken och skattebiljetter till nöjestillställningar;

2) att på ansökan bevilja nedsättning eller befrielse från erläggande av stämpelskatt;

3) att på ansökan bevilja restitution av stämpelskatt; samt

4) att på ansökan tillåta, att stämpelskatt erlägges i penningar till landskapsstyrelsens kamreraravdelning.

I 62 § 1 mom. lagen om stämpelskatt avsedd nedsättning av stämpelskatt beviljas för sådan inhemsk fyllnadsbild, som är försedd med svenskspråkig text, motsvarande ljudtexten, eller med svenskspråkig ljudtext. Enahanda skattenedsättning må beviljas även för utländsk såsom fyllnadsbild förevisad ljudfilm av minst 200 och högst 600 meters längd, som beträffande texten fyller ovannämnda villkor och som icke är framställd i reklam-syfte.

Mariehamn, den 10 december 1959.

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON
talman

Evald Häggblom
vicesalman

Eliel Persson
vicesalman

N:o 8

L A N D S K A P S L A G

om ändring av landskapslagen angående landskapsförvaltningen
i landskapet Åland.

Föredragen för Republikens President den 26 februari 1960.

Utfärdad i Mariehamn den 3 mars 1960.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 17, 21, 29, 30, 31, 45 och 48 §§ landskapslagen den 16 april 1952 angående landskapsförvaltningen i landskapet Åland (22/52), sådana de lyda i landskapslagen den 1 april 1959 (7/59), och tillfogas en ny 29a § såsom följer:

17 §.

Landskapsstyrelsen och lantrådet biträdas av följande tjänstemän och befattningshavare:
vid kansliet:

äldre landskapssekreteraren, yngre landskapssekreteraren och landskapskanslisten;

vid lagberedningsbyrån: lagberedningssekreteraren;

vid kamreraravdelningen: landskapskamreraren, huvudbokföraren, kassören och biträdande bokföraren-kassören;

vid lantbruksavdelningen: landskapsagronomen, kolonisationsinspektören, tillika biträdande landskapsagronom, husdjurs- och jordbrukskonsulenten, bokföringskonsulenten, trädgårdskonsulenten, byggmästaren, fiskerikonsulenten och fiskeriinstruktören;

vid forstavdelningen: landskapsforstmästaren, skogsvårdsinstruktören, biträdande skogsvårdsinstruktören och plantskoleskötaren samt skogvaktaren-arbetsledaren;

vid vägavdelningen: landskapsvägingenjören, tvenne vägbyggmästare och lagerförvaltaren;

landskapsarkeologen;

för samtliga avdelningar gemensamt:

landskapsregistratorn-arkivarien,
tvenne renskriverskor samt vaktmäs-

taren, vilka närmast underlyda kansliet;

folkskolinspektören, som närmast underlyder kansliet;

byggnadsinspektören, som närmast underlyder kamreraravdelningen;

landskapshälsosyster-barnmorskan, som närmast underlyder kansliet.

Föredragande inför landskapsstyrelsen äro äldre landskapssekreteraren, som är chef för kansliet, lagberedningssekreteraren, som förestår lagberedningsbyrån, yngre landskapssekreteraren, folkskolinspektören, landskapskamreraren, som är chef för kamreraravdelningen, landskapsagronomen, som är chef för lantbruksavdelningen, kolonisationsinspektören, landskapsforstmästaren, som är chef för forstavdelningen, landskapsvägingenjören, som är chef för vägavdelningen, samt landskapsarkeologen.

Förutom i 1 mom. nämnda innehavare av tjänster och befattningar kunna inom ramen för beviljade anslag extraordinarie befattningshavare samt tillfälliga funktionärer anställas.

21 §.

Expeditioner i anledning av landskapsstyrelsens beslut och övriga åtgöranden skola undertecknas av lantrådet och kontrasigneras av vederbörande föredragande.

Där vederbörande föredragande ensam fattat beslut om förberedande åtgärd, skall däröver utfärdad expedition av honom undertecknas på tjänstens vägnar.

Vid förfall för lantrådet eller lantrådets ställföreträdare må expedition, om ärendet är brådskande, undertecknas på landskapsstyrelsens vägnar av

två föredragande, av vilka den ena bör hava föredragit ärendet och den andra vara antingen äldre landskapssekreteraren, yngre landskapssekreteraren eller landskapskamreraren.

29 §.

Äldre landskapssekreteraren åligger att såsom föredragande handlägga ärenden, som angå

- 1) polisväsendet;
- 2) lärdomsskolan och sjöfartsundervisningen samt beslut av folkskolinspektören, som skola underställas landskapsstyrelsen;
- 3) inrättande och indragande av tjänster eller befattningar;
- 4) tjänsteförslag;
- 5) besättande av tjänst eller befattning och beviljande av avsked;
- 6) landskapsstyrelsens sammanträdestider samt tjänstetiden för tjänstemän och befattningshavare;
- 7) övriga ärenden, vilka enligt denna landskapslag eller särskilda föreskrifter ankomma på honom såsom chef för kansliavdelningen.

I arbetsordningen kan bestämmas, att även andra än ovannämnda ärenden skola handläggas av äldre landskapssekreteraren.

29a §.

Lagberedningssekreteraren åligger att följa med utvecklingen av lagstiftningen samt bereda och såsom föredragande handlägga ärenden, som angå lagberedningen till Ålands landsting och förslag till landskapsförordning samt tillsättandet av lagberedningskommittéer.

Lagberedningssekreteraren fungerar såsom ordförande i av landskapsstyrelsen tillsatta lagberedningskommittéer.

I arbetsordningen kan bestämmas, att ärenden, som ankommer på landskapssekreterarnas föredragning, skola handläggas av lagberedningssekreteraren.

30 §.

Yngre landskapssekreteraren åligger att såsom föredragande handlägga ärenden, som angå

- 1) landskapets medicinalförvaltning;
- 2) arbetsordning för tjänstemän och befattningshavarna; samt

3) övriga ärenden, vilka enligt särskilda föreskrifter eller arbetsordning ankomma på honom.

Folkskolinspektören äger föredraga samtliga på landskapsstyrelsen ankommande folkskolärenden med undantag av dem, som nämnas i 29 § 1 mom. 2 punkten.

Landskapskanslistens arbetsuppgifter meddelas i arbetsordningen.

31 §.

Landskapskamreraren åligger att som föredragande handlägga ärenden, som angå

- 1) landskapets inkomst- och utgiftsstat;
- 2) granskning av underredogörarens räkenskaper och medelsförvaltning;
- 3) utanordningar;
- 4) ansökningar om landskapsunderstöd, -bidrag och lån, såvitt de icke i arbetsordningen ankomma på någon annan föredragande;
- 5) landskapsskatt och lån för landskapsförvaltningens finansiering;
- 6) landskapets egendom, såvitt icke någon del därav enligt arbetsordningen står under uppsikt av någon annan föredragande;

7) tjänstemäns och befattningshavares hänförande till avlöningsklass samt ansökningar om ålderstillägg och pension, så ock ärenden angående tjänstledighet och semester åt tjänstemän och befattningshavare.

På landskapskamreraren ankommer vidare

8) att tillse, att meddelade föreskrifter rörande medelsförvaltningen iakttagas samt att draga försorg om och ansvara för att kamreraravdelningens samt underredogörarens räkenskaper och kassor periodiskt behörigen revideras;

9) att vidtaga av landskapets fördel påkallade åtgärder, där underredogörare tillgripit eller förskingrat omhändertagna medel eller brist i dessa medel yppats eller ock sådant förhållande uppdagats vid dödsfall;

10) att förteckna och förvara till

kamreraravdelningen ingivna borgensförbindelser och andra säkerhetshandlingar;

11) att draga försorg om att vid revisioner hos underredogörare och vid tjänsteavträdelser tillkomna protokoll förvaras av kamreraravdelningen;

12) att tillse, att såväl kamreraravdelningens som underredogörarnas bokföring handhaves enligt gällande föreskrifter; samt

13) att fullgöra övriga åligganden, som enligt denna landskapslag eller särskilda föreskrifter ankomma på honom i egenskap av chef för kamreraravdelningen.

I arbetsordningen må kunna bestämmas, att även andra än ovannämnda ärenden skola handläggas av landskapskamreraren.

45 §.

Kompetensvillkor för landskapssekreterarna och lagberedningssekreteraren är juriskandidat- eller högre rätts-examen eller tidigare högre förvaltningsexamen.

Om kompetensvillkor för folkskoleinspektören är särskilt stadgat.

Kompetensvillkor för landskapskamreraren är antingen

juriskandidatexamen, högre rätts-examen eller tidigare högre förvaltningsexamen eller

ekonomiekandidatexamen med högre vitsord i företagsekonomi och vitsord i nationalekonomi eller politiceskandidatexamen med högre vitsord i företagsekonomi och vitsord i nationalekonomi.

För landskapsagronomtjänsten och kolonisationsinspektörstjänsten erfordras avlagd agronomisk ämbetsexamen samt praktisk erfarenhet vid lantbruk.

Landskapsforstmästaren bör uppfylla villkoren för erhållande av extraordinarie forstmästartitel.

Landskapsvägingenjören bör hava avlagt väg- och vattenbyggnadsingenjörsexamen vid Tekniska Högskolan i Finland eller någon annan högskola med motsvarande kurs.

Av landskapsarkeologen fordras filosofie kandidatexamen med antingen 1) högsta vitsord i Finlands och de

nordiska ländernas arkeologi och vitsord i åtminstone två av följande vetenskapsgrupper: Finlands historia och nordisk historia, nordisk filologi, nordisk kulturhistoria och folklivsforskning eller finsk-ugrisk etnografi och konsthistoria eller 2) högsta vitsord i ett ämne inom någon av dessa vetenskapsgrupper, cum laude approbatur i Finlands och de nordiska ländernas arkeologi och vitsord inom någon av de övriga nämnda vetenskapsgrupperna.

Vidare fordras av landskapsarkeologen praktisk erfarenhet i arkeologiskt och etnografiskt fältarbete samt museipraktik ävensom genom vetenskapliga publikationer ådagalagd insikt och förmåga att behandla arbetsmaterialet.

Vägbyggmästarna, byggmästaren vid lantbruksavdelningen och byggnadskonsulenten skola hava avlagt byggmästarexamen vid teknisk skola.

Av landskapsregistratorn-arkivariern och landskapskanslisten fordras avlagd lägre rättsexamen.

Av huvudbokföraren och kassören fordras avlagd lägre rättsexamen eller vid högskola avlagd ekonomisk examen, som berättigar till titeln diplom-ekonom.

Husdjurs- och jordbrukskonsulenten samt bokföringskonsulenten skola hava genomgått sådant lantbruksläroverk, varifrån dimission berättigar till titeln agrolog. Trädgårdskonsulentens kompetensvillkor är genomgången två-årig trädgårdsskola.

Fiskerikonsulenten och fiskeriinstruktören skola hava genomgått teoretisk kurs vid fiskarskola och fiskerikonsulenten dessutom kurs vid handelsskola eller -institut. Vardera skola innehava sådan praktisk erfarenhet på fiskerinäringens område, som landskapsstyrelsen prövar nödig för befattningens handhavande.

Skogsvårdsinstruktörens samt biträdande skogsvårdsinstruktörens och plantskoleskötarens kompetensvillkor är genomgången kurs vid forstskola, som berättigar till titeln forsttekniker.

För annan här ovan icke nämnd tjänst eller befattning fordras sådan genom tidigare verksamhet ådagalagd

skicklighet och förmåga, som tjänstens eller befattningens framgångsrika handhavande förutsätter.

För extraordinarie befattning fordras sådan kompetens, som landskapsstyrelsen vid befattningens inrättande beslutat.

Från i denna paragraf nämnda kompetensfordringar för ordinarie innehavare av bokförar-, kassörs-, konsults-, och instruktörsbefattningar kan landskapsstyrelsen bevilja undantag, då särskilda skäl därtill föreligga.

48 §.

Lantrådet äger årligen åtnjuta se-

Mariehamn, den 10 december 1959.

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON
talman

Evald Häggblom
vicetalman

Eliel Persson
vicetalman

N:o 9

L A N D S K A P S L A G

om samarbete mellan kommuner.

Föredragen för Republikens President den 26 februari 1960.

Utfärdad i Mariehamn den 3 mars 1960.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap. Allmänna bestämmelser

1 §.

För samfällt handhavande av en eller flera gemensamma kommunala angelägenheter må kommuner i landskapet Åland sammansluta sig till kommunalförbund i den ordning denna landskapslag stadgar.

För behandling av gemensam kommunal angelägenhet, som icke avser inrättande av bestående kommunal an-

läggning eller inrättning, må ock melankommunal ombudsstämma hållas.

Lag samma vare om angelägenheter, vilka enligt lag äro att anse såsom gemensamma för två eller flera kommuner.

Vad i denna landskapslag stadgas utgör icke hinder för kommuner att genom inbördes överenskommelser eller genom eljest av kommunerna fattade samstämmiga beslut verka för fullföljande av gemensamma uppgifter.

Äro i lag särskilda bestämmelser givna för kommunalförbund för visst

ändamål, lände det till efterrättelse utan hinder av vad i denna landskapslag stadgas.

2 §.

Där kommunalförbund handhar angelägenhet, som det enligt särskilda stadganden åligger kommun att vårda, skola nämnda stadganden hava avseende på kommunalförbundet.

3 §.

Kommunalförbunds beslutanderätt utövas av förbundsfullmäktige, såvitt icke annat är stadgat.

Förvaltning och verkställighet tillkomma av förbundsfullmäktige tillsatt förbundsstyrelse och nämnder.

4 §.

För kommunalförbund skall finnas grundstadga, vilken skall innehålla bestämmelser om

1) förbundets namn, ändamål och vilken kommun, som skall anses som förbundets hemort;

2) förbundsfullmäktiges och förbundsstyrelsens sammansättning;

3) förbundsfullmäktiges och förbundsstyrelsens åligganden, befogenheter och verksamhet i allmänhet;

4) förbundsstyrelsens beslutförhet och grunderna för röstberäkningen vid fattande av dess beslut;

5) utseende av förbundsstyrelsen underlydande nämnder och tjänsteinnehavare samt antagande av erforderliga reglementen och instruktioner för ordnande av förbundets verksamhet;

6) förbundets penningförvaltning och tillsynen däröver;

7) revision av förbundets räkenskaper;

8) godkännande av årlig budget för förbundet;

9) förbundets rätt att upptaga lån samt att köpa, sälja eller byta fast egendom och att låta inteckna fast eller lös egendom;

10) grunderna för medlemskommunernas skyldighet att tillskjuta medel för förbundets verksamhet;

11) medlemskommunernas ansvarighet för förbundets gäld;

12) godkännande av avgifter för anlåtande av förbundets inrättningar;

13) ny medlems inträde i och medlems utträde ur förbundet;

14) förbundets upplösning och likvidation; samt

15) vad i övrigt anses vara nödigt för ordnande av förbundets förhållanden.

Handhar kommunalförbund vårdnaden av sådan angelägenhet, som medlemskommun enligt särskilt stadgande är skyldig att vårda, må medlemskommuns skyldighet att tillskjuta medel för handhavande av denna angelägenhet icke begränsas.

Skall kommunalförbund handhava flera förvaltningsuppgifter, bör i grundstadgan intagas bestämmelse, huruvida förbundsstyrelsen handhar samtliga angelägenheter eller om och i vad mån särskilda nämnder handhava förvaltningen av vissa angelägenheter.

2 kap. Om förbundsfullmäktige

5 §.

I förbundsfullmäktige skall varje förbundsmedlem vara representerad. I grundstadgan kan bestämmas, att varje förbundsmedlem skall representeras av två fullmäktige.

Förbundsfullmäktig tillkommer en röst för varje påbörjat hundratal mantalsskrivna invånare i hans hemkommun, dock så att minsta röstetal för medlemskommun är 9 och högsta röstetal 20.

Har kommun utsett flera ombud, skall sagda röstetal fördelas jämnt mellan kommunens vid sammanträdet närvarande ombud.

Förbundsfullmäktige väljas av medlemskommunernas fullmäktige. För varje förbundsfullmäktig utses samtidigt en eller två ersättare. Valbar till fullmäktige och ersättare är envar, som är valbar till kommunalt förtroendeuppdrag.

Förbundsfullmäktige väljas för medlemskommunernas fullmäktiges återstående mandattid, likväl så, att envar förbundsfullmäktig skall kvarstå, till dess val av annan fullmäktig i hans ställe vunnit laga kraft.

Val av förbundsfullmäktige skall för-

rättas vid första ordinarie sammanträdet med nyvalda fullmäktige i medlemskommun.

6 §.

Vid förbundsfullmäktiges första sammanträde efter val då ordförande eller viceordförande icke är närvarande, föres ordet av den till åren äldste till dess val av ordinarie eller tillfällig ordförande förrättats.

Ordinarie val av ordförande och viceordförande för förbundsfullmäktige förrättas vid det första sammanträdet varje kalenderår.

7 §.

Förbundsfullmäktige sammanträda på den ort, som förbundsfullmäktige bestämma. Kallelse till sammanträde skall av ordföranden meddelas skriftligen till samtliga förbundsfullmäktige ävensom förbundsstyrelsen minst fjorton dagar före sammanträdet. Kallelse till första sammanträde efter nyval utfärdas av de fullmäktige, som blivit valda från kommunalförbundets hemkommun.

Är fullmäktigt förhindrad att delta i sammanträde, skall han vidarebefordra kallelsen till sin ersättare.

Har tid och plats för sammanträde icke bestämts av förbundsfullmäktige, bestämmer sammankallaren härom.

Förbundsfullmäktige äro beslutföra, om två tredjedelar av medlemskommunerna äro företrädda.

8 §.

Förbundsfullmäktige sammanträda i maj och oktober månader samt därutöver, då landskapsstyrelsen, förbundsstyrelsen eller de flesta av fullmäktige det begära eller ordföranden finner det nödigt.

Vid sammanträde i maj månad fattas beslut med anledning av berättelsen om föregående årets räkenskaper och förvaltning.

Vid sammanträde i oktober månad fastställs förbundets budget för nästkommande år samt förrättas val till de befattningar inom förbundet, vilka vid årets slut bliva lediga.

9 §.

Förbundsfullmäktiges beslut skall, sedan protokollet därom justerats, utan dröjsmål översändas i trenne exemplar till envar medlemskommun för att, desslikes utan dröjsmål, under fjorton dagar anslås såsom om offentliga kungörelser är stadgat. Ett exemplar återsändes omedelbart efter det kungörelsen anslagits till förbundsfullmäktiges ordförande med åtecknat bevis om anslagsdagen. Det andra exemplaret återsändes efter anslagstidens utgång med bevis om tiden, under vilken beslutet varit anslaget, medan det tredje exemplaret kvarblir hos medlemskommunen.

Angår beslut någon person enskilt, skall det medelst protokollsutdrag, vartill fogats besvärundervisning, bevisligen delgivas honom. Den, som verkställt delgivningen, bör på protokollsutdraget anteckna dagen för tillställandet jämte sitt namn, yrke och adress.

10 §.

I övrigt skall vad om kommunalfullmäktige är stadgat i landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) i tillämpliga delar lända till efterrättelse för förbundsfullmäktige.

3 kap. Om förbundsstyrelse

11 §.

Förbundsstyrelse jämte ersättare väljas vid förbundsfullmäktiges första sammanträde efter nyval. Mandattiden utgår, då val av ny förbundsstyrelse vunnit laga kraft. Förbundsfullmäktige utse samtidigt ordförande och viceordförande bland de valda.

12 §.

Förbundsstyrelsen äger hålla medlemskommunerna underrättade om den allmänna planläggningen av förbundets verksamhet samt om frågor av större ekonomisk eller organisatorisk räckvidd.

Förbundsstyrelsen äger att från medlemskommunernas styrelser infordra de yttranden och upplysningar, som erfordras för fullgörande av förbundsstyrelsens uppgifter.

13 §.

Förbundsstyrelsens beslut skall, då förbundsstyrelsen i anseende till sakens natur prövar det nödigt, delgivas såsom i 9 § 1 mom. är stadgat. Angår beslut någon person enskilt, skall beslutet delgivas såsom i 9 § 2 mom. är stadgat.

14 §.

I övrigt skall vad om kommunalstyrelse är stadgat i landskapslagen om kommunalförvaltningen i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) i tillämpliga delar lända till efterrättelse för förbundsstyrelse.

4 kap. Om nämnd inom kommunalförbund

15 §.

Har kommunalförbund för vårdandet av viss angelägenhet tillsatt nämnd, gäller om val av medlemmar i denna och om dess verksamhet vad i denna lag är stadgat om förbundsstyrelse.

5 kap. Om kommunalförbunds hushållning

16 §.

Vad i landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) är stadgat om kommunal hushållning lände i tillämpliga delar till efterrättelse för kommunalförbund.

Förslag till budget skall uppgöras av förbundsstyrelsen. Övriga nämnder skola inom av styrelsen utsatt tid inlämna sina förslag till förbundsstyrelsen.

Val av revisorer och ersättare för dem under det nästkommande året förrättas vid förbundsfullmäktiges sammanträde i oktober månad. I nybildat kommunalförbund väljas revisorerna och ersättarna vid förbundsfullmäktiges första sammanträde för återstoden av det löpande kalenderåret.

17 §.

I samband med fastställandet av budgeten bestämma förbundsfullmäktige

enligt de i grundstadgan angivna grunderna de belopp, som envar medlemskommun äger tillskjuta till förbundet.

18 §.

Kommunalförbunds beslut om upptagande av lån med längre återbetalningstid än fem år skall underställas landskapsstyrelsen för fastställelse. Lag samma vare om beslut angående borgensförbindelse.

6 kap. Om bildande av kommunalförbund

19 §.

Kommun äger väcka fråga om bildande av kommunalförbund. Sådan fråga kan ock väckas av landskapsstyrelsen.

För att behandla fråga om bildande av kommunalförbund skall mellan kommunal stämma sammankallas. Omfattar stämman förslaget om bildande av kommunalförbund, skall ett arbetsutskott tillsättas, som uppgör förslag till grundstadga och upprättar en utredning om det tilltänkta förbundets anläggningskostnader och årliga driftskostnader. Stämman besluter därefter om kommunalförbund skall bildas.

Har mellankommunal stämma beslutat om bildande av kommunalförbund, skall grundstadgan underställas landskapsstyrelsen för fastställelse. Finner landskapsstyrelsen, att fullmäktige i samtliga medlemskommuner beslutat godkänna grundstadgan och ansluta sig till kommunalförbundet, att grundstadgan icke står i strid med lag samt att bildande av det föreslagna förbundet skulle medföra allmänt gagn, skall landskapsstyrelsen fastställa grundstadgan och bestämma den tid, då förbundet skall träda i verksamhet.

20 §.

Sedan grundstadga blivit fastställd, må förbundsfullmäktige genom enhälligt beslut antaga ändring däri. Uppnås icke enhälligt beslut utan blott majoritet för ändring av grundstadgan, skall nytt sammanträde hållas tidigast efter en månad, varvid förbundsfullmäktige med tre fjärdedels majoritet kunna antaga ändringen.

Hava samtliga till kommunalförbund anslutna kommuners fullmäktige beslutat lägga ny angelägenhet på kommunalförbundet, må därav påkallad ändring av grundstadgan göras såsom i 1 mom. är sagt.

Kommun, som önskar inträda i vederbörligen bildat kommunalförbund, skall uppfylla de villkor, som förbundsfullmäktige pröva skäligt uppställa. Landskapsstyrelsen må i sådant fall fastställa ändringen av grundstadgan, innan den inträdessökande kommunen uppfyllt nämnda villkor, men kommunen skall icke betraktas som medlem i förbundet, förrän villkoren äro uppfyllda.

7 kap. Om medlemskommuns utträde ur kommunalförbund

21 §.

Medlemskommun må utträda ur kommunalförbund, då detta är tillåtet enligt grundstadgan eller då förbundets samtliga medlemmar samtycka därtill.

Medlemskommun, som önskar utträda ur kommunalförbund, skall ansöka därom hos landskapsstyrelsen. Över ansökan skola övriga kommuners fullmäktige höras.

Finner landskapsstyrelsen sådana skäl föreligga, som berättigar medlemskommun till utträde ur kommunalförbundet, och förmår medlemskommunen ensam för sin del uppfylla de förpliktelser, som varit anförtrodda kommunalförbundet, skall landskapsstyrelsen förordna om medlemskommunens utträde och bestämma tiden härför.

8 kap. Om kommunalförbunds upplösning

22 §.

Kommunalförbund må upplösas då förbundet enligt grundstadgan skall upphöra med sin verksamhet;

då förbundsverksamheten icke kan med fördel fortsättas eller ändamålet med förbundet lämpligare kan på annat sätt tillgodoses; eller

då förbundsmedlemmarna äro ense om förbundets upplösning.

23 §.

Vill medlemskommun väcka fråga om upplösning av kommunalförbund, skall ansökan därom göras hos landskapsstyrelsen.

Över sådan ansökan skola övriga förbundsmedlemmar höras.

Slutligt beslut om kommunalförbunds upplösning må icke fattas, förrän utredning förebragts om att förbundets samtliga skulder och andra förpliktelser blivit likviderade.

Då kommunalförbund upplösts, skola de till förbundets arkiv hörande handlingarna överlämnas till landskapsstyrelsen att förvaras i landskapsarkivet.

24 §.

Vad i detta kapitel är stadgat äger motsvarande tillämpning i det fall, att kommunalförbund, som handhar flera angelägenheter, skall upphöra att handhava någon av dessa.

9 kap. Om mellankommunal stämma

25 §.

Vad i denna lag är stadgat om förbundsfullmäktige skall i tillämpliga delar gälla för mellankommunal stämma. För stämmans arbetsutskott gäller vad om förbundsstyrelse är stadgat.

Ombudens uppdrag varar, till dess de angelägenheter, för vilkas handläggning de blivit valda, blivit slutbehandlade. Kommun är likväl berättigad att därförinnan återkalla bemyndigande för ombud och utse annan i hans ställe.

Kallelse till stämma utfärdas, intill dess ordförande blivit vald, av ombudet för den kommun, som gjort framställning om mellankommunal stämma.

10 kap. Särskilda stadganden

26 §.

Vad i lag är stadgat om handhavandet av sådana uppgifter, som anförtrotts kommunalförbund, skall gälla utan hinder av vad i grundstadgan är

bestämt. Tillsynsrätt och därav härflytande befogenheter, som tillkomma statens eller landskapets myndigheter i fråga om vissa slag av kommunala inrättningar eller företag, gälla även inrättningar och företag av motsvarande beskaffenhet, som upprätthållas av kommunalförbund.

27 §.

Uteblir ordförande, viceordförande eller fullmäktig utan giltigt hinder från utlyst stämma eller avlägsnar han sig utan sådant skäl från stämman, böte han med samma belopp som arvodet för densamma. Blir stämman till följd av de närvarandes fåtalighet inställd eller upplöst, böte dubbelt.

28 §.

Om besvär över förbundsfullmäktiges och mellankommunal stämmas beslut gäller i tillämpliga delar vad i landskapslagen om kommunalförvaltning i landskommunerna i landskapet Åland (16/56) är stadgat om besvär över kommunalfullmäktiges beslut. Likaså skall om besvär över förbundsstyrelsens beslut i tillämpliga delar

gälla vad i ovannämnda landskapslag är stadgat om besvär över kommunalstyrelsens beslut.

Över i 1 mom. nämnda beslut äger jämväl medlemskommun rätt att anföra besvär.

29 §.

Denna landskapslag träder i kraft den 1 januari 1960. Genom densamma upphäves landskapslagen den 9 juni 1937 om samarbete mellan kommuner (6/37).

Där stadgar eller organisationsform för sammanslutning av kommuner stå i strid med stadgandena i denna lag, skall ett särskilt för ändamålet sammankallat sammanträde av kommunernas ombud med tillämpande av de omröstningsgrunder, som förut gälla för sammanträde av förbundets ombud, inom förloppet av ett år, efter det denna lag trätt i kraft, för förbundet godkänna i denna lag avsedd grundstadga och underställa densamma landskapsstyrelsen till fastställelse. Underlåtes detta och står stadgande i grundstadga i strid med denna lag, gälle denna landskapslags bestämmelser.

Mariehamn, den 30 november 1959.

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON
talman

Evald Häggblom
vicetalman

Eliel Persson
vicetalman

N:o 10

L A N D S K A P S L A G

om ändring av landskapslagen angående Ålands lyceum.

Föredragen för Republikens President den 26 februari 1960.

Utfärdad i Mariehamn den 3 mars 1960.

I enlighet med Ålands landstings beslut ändras 2 § landskapslagen angående Ålands lyceum (11/1953) såsom följer:

2 §.

Läroverket är gemensamt för gossar och flickor. De fem lägsta klasserna bilda mellanskola med avslutad lärokurs och de tre högsta klasserna gym-

nasium, som bygger på mellanskolans lärokurs. Mellanskolan är dubbelskola. Parallellavdelningar kunna på fastställda grunder inrättas till alla klasser. I gymnasiet fördelar sig undervisningen på skilda linjer under förutsättningar, varom särskilt stadgas.

Denna landskapslag tillämpas från och med början av läsåret 1960—1961.

Mariehamn, den 30 november 1959.

På landstingets vägnar:

T. H. ERIKSSON
talman

Evald Häggblom
vicetalman

Eliel Persson
vicetalman
